ΚΚΚ – ΑΚΕΛ: αριστερή διακυβέρνηση – ΜΕΡΟΣ ΙΙ (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Μάρτη του 2015 στην ηλεκτρονική σελίδα της Αγκάρρας.

Περιεχόμενο

14 Μάρτη, 2015

ΚΚΚ – ΑΚΕΛ: αριστερή διακυβέρνηση – ΜΕΡΟΣ ΙΙ

“Αριστερά” και διακυβέρνηση (ΑΚΕΛ)

“Οι εμπειρίες γύρω από το θέμα της συμμετοχής των κομμουνιστικών και αριστερών κομμάτων σε συνασπισμούς διακυβέρνησης” έχουν θετικό αλλά και αρνητικό πρόσημο κατά το προγραμματικό συνέδριο και είναι οι εξής:

1) “τέτοιοι συνασπισμοί με δυνάμεις κεντροαριστερές, ιδιαίτερα όταν στηρίζονται σε προοδευτικά πολιτικά προγράμματα, δημιουργούν στις πλείστες των περιπτώσεων θετική δυναμική”

2) “τέτοιες συμμαχίες βοηθούν στην άμβλυνση του αντικομουνισμού και στην ανάδειξη των ιδεών της Αριστεράς ως μέρος ενός ρεαλιστικού και υλοποιήσιμου πολιτικού προγράμματος”

και ο αρνητικός παράγοντας που μπορεί να προκύψει σε συνασπισμούς διακυβέρνησης είναι οι παρακάτω:

1) “εάν οι προϋποθέσεις για επίτευξη συνεργασιών δεν είναι αρκούντως ώριμες και εάν δεν υπάρχουν οι αναγκαίες συγκλίσεις ώστε να καλύπτονται στο ελάχιστο οι θέσεις αρχών”

2) “είναι δυστυχώς συχνό φαινόμενο, που τείνει να μετατραπεί σε κανόνα, όταν και εφόσον η Αριστερά συμμετέχει στην άσκηση της εξουσίας, η αδυναμία για διαφόρους λόγους να υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις (κυρίως η αντίδραση από το κατεστημένο, την αστική τάξη και την ΕΕ)”.

Με άλλα λόγια το προγραμματικό συνέδριο συμπεραίνει ότι ο συνασπισμός διακυβέρνησης είναι η συμμετοχική άσκηση στην εξουσία, ακόμα και σε συνθήκες καπιταλισμού. Η εξουσία δηλαδή που το ΑΚΕΛ όχι απλά επιθυμεί αλλά είναι υποχρεωμένο να συμμετάσχει είναι να λαμβάνει ενεργό και αντιπροσωπευτικό μέρος στη νομική, θεσμική και οικονομική κυριαρχία της άρχουσας τάξης δηλαδή της αστικής εξουσίας. Στο ίδιο το προγραμματικό συνέδριο βρίσκουμε ξεκάθαρη την πολιτική θέση ότι “το κόμμα μας είναι υποχρεωμένο τις θέσεις και τις προτάσεις του να φιλοδοξεί να τις υλοποιήσει μέσα και από τη συμμετοχή του στην άσκηση της εξουσίας, ακόμα και σε συνθήκες καπιταλισμού”.

Είναι απαραίτητο σε αυτό το σημείο να γίνει εμφανής η διαφορά του περιεχομένου μιας αριστερής διακυβέρνησης όπως προσδιορίζεται και τίθεται από το ΑΚΕΛ με αυτή που ο Λένιν προσδιόριζε ως δυαδική εξουσία. Ο ίδιος ο Λένιν γράφει για την δυαδική εξουσία: “Ποια είναι η ταξική σύνθεση αυτής της άλλης κυβέρνησης; Το προλεταριάτο και η αγροτιά (ντυμένη τη στολή του φαντάρου).

Ποιος είναι ο πολιτικός χαρακτήρας αυτής της κυβέρνησης; Είναι μια επαναστατική δικτατορία, δηλαδή εξουσία που στηρίζεται άμεσα στην επαναστατική κατάληψη, στην άμεση πρωτοβουλία των λαϊκών μαζών από τα κάτω, και όχι στο νόμο που έχει εκδώσει μια συγκεντρωτική κρατική εξουσία. Η εξουσία αυτή είναι εντελώς διαφορετικού είδους από την εξουσία που υπάρχει γενικά στην κοινοβουλευτική αστική δημοκρατία…” (…) Εμείς είμαστε μαρξιστές, οπαδοί της προλεταριακής ταξικής πάλης ενάντια στη μικροαστική μέθη, το σωβινισμό-αμυντισμό, τις κούφιες φράσεις, την εξάρτηση από την αστική τάξη” (Άπαντα Λένιν, “Για την δυαδική εξουσία”, τόμος 31, σελ. 145-148).

Η πλειοψηφία είναι πολιτικός και όχι αριθμητικός όρος

Είναι σημαντικό σε αυτό το σημείο να τονίσουμε κάποια ζητήματα τα οποία αγγίζουν σε ευαίσθητα ερωτήματα ακούμε από στελέχη του κόμματος τύπου “μα θα γίνουμε κόμμα του 10% εαν γίνουμε [καθαρό] επαναστατικό κόμμα”. Σε αυτού του είδους ερωτήματα πρέπει να κατανοηθεί ότι η πλειοψηφία στα πλαίσια μιας αστικο-δημοκρατικής θεσμικής διευθέτησης της εξουσίας δεν έχει απολύτως καμιά σχέση με την νίκη στις συνειδήσεις των εργατικών μαζών. Και αυτό διότι η πολιτική και η επανάσταση δεν είναι αριθμητική υπόθεση αλλά άλγεβρα, όπως έλεγε και ο Λένιν το κόμμα του οποίου έκανε επανάσταση ώντας πολιτική μειοψηφία στο κοινοβούλιο αλλά πλειοψηφία στην αναδυόμενη Σοβιετική εξουσία.

Η Λενινιστική θεωρία και πρακτική απορρίπτει την αστική λογική περί πλειοψηφικής εκπροσώπησης στο αστικό κοινοβούλιο αλλά στηριζόταν σε μια άλλη λογική, αντιλαμβανόμενο το πρωτοπόρο κόμμα την γρήγορη αλλαγή συνείδησης του πληθυσμού σε συγκεκριμένες περιόδους και συνεπώς έλλειψης εμπιστοσύνης στο σύστημα (βλέπωντας δηλαδή ο κόσμος θετικά μια ενδεχόμενη αλλαγή οργάνωσης) να καταλάβει την εξουσία και να εδραιώσει την εξουσία του καταπνίγοντας την όποια αντίσταση των αστών βοηθούμενο ακόμα και από κόσμο ο οποίος δεν συμφωνεί απόλυτα με τις θέσεις του κόμματος.

«Το προλεταριάτο διεξάγει την ταξική του πάλη, ανατρέποντας την αστική τάξη, χωρίς να περιμένει να διενεργηθεί γι’ αυτό καμιά προκαταρκτική ψηφοφορία (από την αστική τάξη, κάτω από το ζυγό της), συνάμα το προλεταριάτο ξέρει πολύ καλά πως για την επιτυχία της επανάστασης του, για την επιτυχή ανατροπή της αστικής τάξης πρέπει να έχει οπωσδήποτε τη συμπάθεια της πλειοψηφίας των εργαζομένων (και συνεπώς και της πλειοψηφίας του πληθυσμού)» (Β. Ι. Λένιν: «Απαντα», εκδ. «Σύγχρονη Εποχή», τ. 39, σελ. 219)

«Αυτήν ακριβώς τη διαλεκτική ποτέ δεν μπόρεσαν να την καταλάβουν οι προδότες, οι χοντροκέφαλοι και σχολαστικοί της Β΄ Διεθνούς: το προλεταριάτο δεν μπορεί να νικήσει αν δεν κατακτήσει με το μέρος του την πλειοψηφία του πληθυσμού. Αλλά να περιορίζεις ή να εξαρτάς την κατάκτηση αυτή από την απόκτηση της πλειοψηφίας των ψήφων στις εκλογές μέσα σε συνθήκες κυριαρχίας της αστικής τάξης σημαίνει αθεράπευτη βλακεία ή καθαρή εξαπάτηση των εργατών. Το προλεταριάτο, για να κατακτήσει την πλειοψηφία του πληθυσμού με το μέρος του, πρέπει, πρώτο, να ανατρέψει την αστική τάξη και να πάρει την κρατική εξουσία στα χέρια του. Πρέπει, δεύτερο, να εγκαθιδρύσει τη Σοβιετική εξουσία κάνοντας θρύψαλα τον παλιό κρατικό μηχανισμό, υποσκάπτοντας έτσι με μιας την κυριαρχία, το κύρος, την επιρροή της αστικής τάξης και των μικροαστών συμφιλιωτιστών μέσα στις μη προλεταριακές εργαζόμενες μάζες. Πρέπει, τρίτο, να εξαλείψει την επιρροή της αστικής τάξης και των μικροαστών συμφιλιωτιστών στην πλειοψηφία των μη προλεταριακών εργαζόμενων μαζών, ικανοποιώντας επαναστατικά τις οικονομικές τους ανάγκες σε βάρος των εκμεταλλευτών» (Β. Ι. Λένιν: «Απαντα», εκδ. «Σύγχρονη Εποχή», τ. 40, σελ. 14)

Η ιστορία όμως του ΑΚΕΛ ως ΚΚΚ θα μπορούσε να δώσει μαθήματα αυτής της αντίληψης διότι μεγάλα ιστορικά ραντεβού και κατακτήσεις της εργατικής τάξης έγιναν όχι απλά όταν το κόμμα ήταν μικρότερο του 10% αλλά αντιθέτως πολλές φορές ήταν και παράνομο και αμελητέα δύναμη για τον κυβερνητικό θώκο. Αντίθετα, σήμερα που η κοινωνία είναι ακόμη πιο θετική σε μια ριζική αλλαγή το κόμμα φαίνεται να είναι πιο πίσω από τον κόσμο γύρω του στο ζήτημα αυτό, παρά πιο μπροστά του.

Κοινωνικός ριζοσπαστισμός (ΑΚΕΛ)

Η βασική αρχή και προϋπόθεση του κόμματος σύμφωνα με το προγραμματικό συνέδριο για τη διεκδίκηση της εξουσίας είναι η "διακυβέρνηση στην οποία θα μετέχει και η Αριστερά, να έχει συνέπεια με τις διαχρονικές μας θέσεις και να χαρακτηρίζεται από έναν κοινωνικό ριζοσπαστισμό." Η αναφορά στον όρο "κοινωνικός ριζοσπαστισμός" προσδιορίζεται από το κόμμα με σαφήνεια ως εξής: "όταν αναφερόμαστε σε κοινωνικό ριζοσπαστισμό, ασφαλώς δεν αναμένουμε ότι θα είναι τέτοιας έκτασης ώστε να οδηγεί στην ανατροπή του κυρίαρχου συστήματος." Με άλλα λόγια ο κοινωνικός ριζοσπαστισμός του κόμματος έγκειται σε ενός είδους προγράμματος "διακυβέρνησης – το οποίο – δεν θα οδηγεί στην αλλαγή του καπιταλιστικού συστήματος, – το οποίο όμως – δεν σημαίνει ότι σε μια σειρά ζητήματα δεν θα πρέπει το κυρίαρχο σύστημα να αμφισβητηθεί". Από την άλλη όμως καταδεικνύεται και ένας κίνδυνος: "εάν οι προγραμματικές θέσεις της Αριστεράς δεν περιλαμβάνουν ριζοσπαστικές προτάσεις, οι οποίες να αμφισβητούν το σύστημα και με αυτή την έννοια να προσδίδουν και το ανάλογο στίγμα, τότε υπάρχει ο κίνδυνος, η διαφορά ποιότητας του κόμματός μας με τα υπόλοιπα κόμματα, να σταματήσει να είναι διακριτή".

Είναι φανερή η πολιτικά αντιφατική διάσταση της θέσης του προγραμματικού συνεδρίου με την χρήση του όρου "κοινωνικός ριζοσπαστισμός" μια που συγχωνεύεται με την πολιτικά αόριστη θέση: "το αριστερό στίγμα να είναι εμφανές" και στην ξεκάθαρη θέση επίσης: "δεν θα οδηγεί στην αλλαγή του καπιταλιστικού συστήματος". Η αντιφατική διάσταση αναδεικνύεται αφού προϋποτίθεται ότι υπάρχει σ' ένα Κομμουνιστικό Κόμμα ο βασικός και ουσιαστικός άξονας σε αυτό το θέμα, που δεν είναι τίποτε περισσότερο παρά τα λόγια του Λένιν: "Το βασικό ζήτημα κάθε επανάστασης είναι το ζήτημα της κρατικής εξουσίας. Χωρίς το ξεκαθάρισμα αυτού του ζητήματος, δεν μπορεί να γίνει ούτε λόγος για οποιαδήποτε συνειδητή συμμετοχή στην επανάσταση, για να μην πούμε πια για την καθοδήγησή της" (Άπαντα Λένιν, "Για την δυαδική εξουσία", τόμος 31, σελ. 145-148).

Εξαρτώμενο λοιπόν το ΑΚΕΛ από την πολιτική εξουσία στα πλαίσια της αστικής δημοκρατίας και όχι πέραν αυτής, έχει αντικαταστήσει την ενεργό πρακτική δημιουργίας δυαδικής εξουσίας, θεσμών δηλαδή σπόρων μιας άλλης κοινωνίας που θα ενδυναμώνονται όσο σαπίζει το κοινοβουλευτικό σύστημα, με μια απλή καταμέτρηση ψήφων στα θεσμικά όργανα του αστικού κράτους, αποσκοπώντας βασικά την άμβλυνση των συνεπειών του καπιταλιστικού συστήματος. Σε αυτό το πλάνο, το ΑΚΕΛ θεωρεί πως κεντρικο ρόλο παίζουν οι πολιτικές συμφωνίες με άλλα αστικά κόμματα αλλά και η συμπεριφορά του ιδίου με όρους αστικού πολιτικού καθωσπρεπισμού (να συγκαταλέγεται δηλαδή "σοβαρό κόμμα" από τις αστικές δυνάμεις και τα ΜΜΕ τους). Αυτού του είδους η πολιτική πρακτική φαίνεται να είναι και ένας από τους κύριους παράγοντες μείωσης των περιθωρίων ελιγμών σε περιόδους που το σύστημα αδυνατεί να λύσει τα προβλήματά του.

Τι είδους κόμμα είναι το ΑΚΕΛ;

Παρόλα αυτά, το ΑΚΕΛ αυτοπροσδιορίζεται μέσα από το Προγραμματικό του Συνέδριο ως "ένα σύγχρονο κομμουνιστικό κόμμα". Το ΑΚΕΛ μέσα από το νέο οικονομικό μοντέλο διαχείρισης του καπιταλιστικού συστήματος ισχυρίζεται ότι έχει την πολιτική δυνατότητα να αλλάξει το πλαίσιο του κοινωνικό-οικονομικού συστήματος "στο οποίο καθοριστικός παράγοντας διαμόρφωσης πολιτικής δεν (θα) είναι η λογική του κέρδους αλλά οι ανάγκες του ανθρώπου και της κοινωνίας". Το ΑΚΕΛ έχει

την πολιτική πεποίθηση, όπως προαναφέραμε, ότι θα είχε την δυνατότητα να χαρακτηριστεί ως ένα "σύγχρονο κομμουνιστικό κόμμα" και όχι ένα "κομμουνιστικό κόμμα".

Το θεωρητικό και ακαδημαϊκό ενδιαφέρον, του αν το ΑΚΕΛ επίσημα θα είχε την δυνατότητα να διευκρινίσει επ' ακριβώς τις κοινωνικές και πολιτικοοικονομικές διαφορές ενός "σύγχρονου κομμουνιστικού κόμματος" από ένα "κομμουνιστικό κόμμα", θα διαφώτιζε όλη τη ιδεολογική και κομματική σύγχυση του εργατικού κόμματος της Κύπρου και όχι μόνο. Η εντύπωση που απορρέει από αυτή την διαλεχτή φρασεολογία είναι η απρόσκοπτη χρησιμοποίηση του "νέου" ως κάτι εντελώς καινούργιο και άρα καλό, σε αντίθεση με το "παλιό", αυτό που ηττήθηκε στα τέλη του 20ου αιώνα με μια διάθεση αποδοχής της ήττας αποδεχόμενο και τις κατηγορίες προπαγάνδα των πολιτικών του αντιπάλων για την ιστορία της ΕΣΣΔ και της ιστορίας του ιδίου. Αυτό όμως είναι μια ερμηνεία και το ερώτημα παραμένει: γιατί χρησιμοποιείται ο όρος "σύγχρονο" για ένα κομμουνιστικό κόμμα και τι περιεχόμενο θα μπορούσε να δοθεί στον συγκεκριμένο όρο;

Η χρησιμοποίηση του μαρξιστικού όρου όσον αφορά την "κοινωνική ιδιοκτησία των βασικών μέσων παραγωγής" εντός του προγραμματικού συνεδρίου γίνεται μόνο κάτω από ένα καθαρά θεωρητικό πλαίσιο. Ο όρος "κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής" τον βρίσκει κανείς, καθόλου τυχαία, να χρησιμοποιείται μόνο στο κεφάλαιο της θεωρητικής θεμελίωσης των Θέσεων του Προγραμματικού Συνεδρίου. Ο συγκεκριμένος όρος με άλλα λόγια δεν χρησιμοποιείται πουθενά αλλού σε σχέση με τις επίσημες πολιτικές και οικονομικές προγραμματικές θέσεις του κόμματος αλλά εντός μιας ιδεολογικής και πολιτικής φυσιογνωμικής οριοθέτησης με βασικά χαρακτηριστικά ακαδημαϊκού και καθαρά θεωρητικού προτύπου. Ο όρος δηλαδή δεν χρησιμοποιείται στο Προγραμματικό Συνέδριο του ΑΚΕΛ ως πολιτικός όρος προτάσεων πόσο μάλλον ως πολιτικό αίτημα. Ίσως το σημείο αυτό να διαφωτίζει και την απάντηση στο πιο πάνω ερώτημα.

Το "νέο" δηλαδή να είναι η ανάδυση μιας αριστεράς, χωρίς την ουσία της αριστεράς, ένας Μαρξισμός-Λενινισμός χωρίς άμεσο ζήτημα την ενότητα της πολιτικής με τον έλεγχο της οικονομικής εξουσίας, των μέσων παραγωγής. Με αυτό τον τρόπο, το ΑΚΕΛ μπορεί να αποβάλει την ταξική ανάλυση και πρακτική σε μια σειρά από κρίσιμα ερωτήματα όπως το ζήτημα της βίας, του δικαίου, της αστικής δημοκρατίας, της οργάνωσης της οικονομίας και της καταστροφής των φυσικών πόρων του νησιού ακόμα και της επίλυσης του Κυπριακού προβλήματος.

Οι εμφανείς απουσίες και αδυναμίες (ΑΚΕΛ)

Αυτά τα οποία απουσιάζουν και αδυνατίζουν την διάσταση της ταξικής πάλης του τελευταίου προγραμματικού συνεδρίου του ΑΚΕΛ, όπως επίσης αυτά τα οποία δεν καταδεικνύονται ούτε ως σπερματικό στάδιο, θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής:

1) η ετοιμότητα ή η προετοιμασία του κόμματος για μια πολιτική ρήξης με τον καπιταλισμό

2) η συγκέντρωση και διαμόρφωση των δυνάμεων εκείνων οι οποίες θα χτίσουν την εργατική τάξη με μια αυτοτελή δική της πολιτική κατεύθυνση, όχι μόνο ως προς την επίτευξη της επανάστασης, αλλά και την συνεχή και συνεκτική πάλη για διεκδίκηση δικαιωμάτων στο παρόν.

3) ο υλικός και ιδεολογικός εξοπλισμός που όχι μόνο είναι ανύπαρκτος αλλά και μετασχηματίζεται σε ένα σοσιαλδημοκρατικό συγκεχυμένο πλέγμα από αστικού τύπου θεωρητικών και πολιτικών πρακτικών. Μεγάλο κίνδυνος σύγχυσης επιτελεί και η πρακτική δικαίωσης του σοσιαλ-σωβινισμού (προσπαθώντας δηλαδή να "σχετικοποιήσει" τον Μαρξισμό και να τον απονεκρώσει από την επιστημονική του μεθοδολογία) μέσω χρησιμοποίησης αποφθεγμάτων του Λένιν και λοιπών επαναστατών αποκομμένα από το περιεχόμενό τους, κάτι που δημιουργεί τεράστια προβλήματα, είδικά στην νεολαία να αντιληφθεί την Μαρξιστική θεωρία.

4) η συνεχής διαπάλη με τον οπορτουνισμό

5) οι πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές προϋποθέσεις για την αποτελεσματική καθοδήγηση της σύγκρουσης με τους μηχανισμούς της αστικής εξουσίας

Τέλος, το κόμμα με βάση το τελευταίο προγραμματικό του συνέδριο επιθυμεί, όπως αποφασίζει, να "ανανεώσει την ελπίδα ανάμεσα στο λαό" και "να αφουγκραστεί τις έγνοιες, τις αγωνίες και τους προβληματισμούς και να δώσει προοπτική στις προσδοκίες και τα οράματα του λαού". Ως απάντηση λοιπόν στην επιθυμία του κόμματος να ανανεώσει την ελπίδα μη επιδιώκοντας το αδύνατο θα ταίριαζαν τα εξής "παλιά" αλλά επίκαιρα όσο υπάρχει το καπιταλιστικό σύστημα λόγια:

"Έλπιζες τι; Πως ο αγώνας θαν' εύκολος; Δεν είν' έτσι. Η θέση μας είναι χειρότερη απ' όσο νόμιζες. Είναι τέτοια που: Αν δεν καταφέρουμε το αδύνατο. Δεν έχουμε ελπίδα."

Μ. Μπρεχτ.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Αγκάρρα (Ομάδα), Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2010-2019, 2015, Απροσδιόριστη Τοποθεσία, ΑΚΕΛ, ΚΚΕ

From:
https://www.movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://www.movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:agkarra:kkeakel2

Last update: **2025/07/15 13:46**